

POMEN NOTRANJNH KONTROL ZA UČINKOVITEJŠE POSLOVANJE

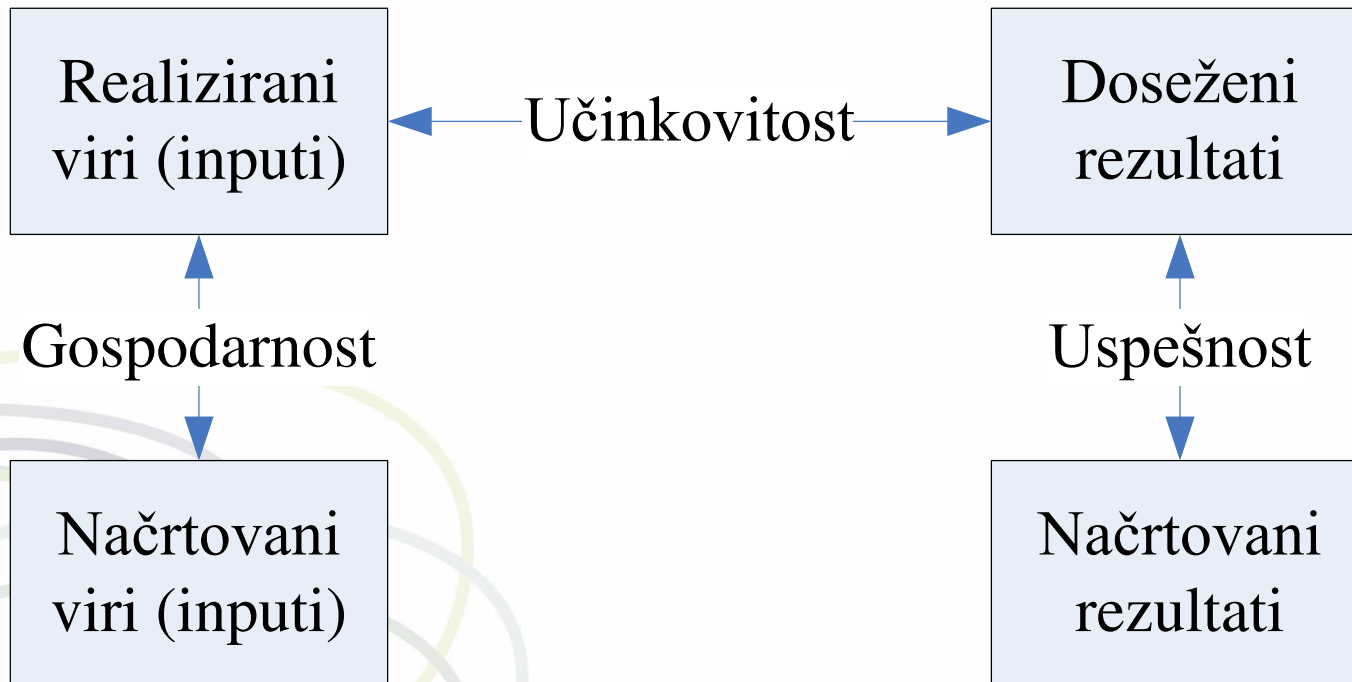
mag. MATEJ LONCNER
pooblaščen revizor
BM VERITAS REVIZIJA D.O.O.
matej.loncner@bm-veritas.si

Notranje kontrole

- Uporabljene metode in postopki, ki jih je uvedlo poslovodstvo za zagotavljanje doseganja ciljev in zaščito sredstev družbe
- Notranje kontrole obsegajo:
  - Kontrolno okolje
  - Kontrolni postopki

Učinkovitost

- Učinkovitost, gospodarnost, uspešnost

Učinkovitost

- Učinkovitejše organizacije:
  - z enakimi sredstvi dosegajo boljše rezultate
  - za doseganje primerljivih rezultatov potrebujejo manj sredstev

Izboljšanje
učinkovitosti

Boljše obvladovanje
procesov

Izboljšave v kontrolnem okolju in kontrolnih postopkih
pripomorejo k boljšemu obvladovanju procesov

Sistemi obvladovanja tveganj v organizaciji – primer COSO ERM

Postopek revidiranja računovodskih izkazov

Spoznavanje in delovanje kontrolnega okolja organizacije

Zunanji dejavniki

Notranji dejavniki

Ocena tveganja pri delovanju

Postopek revidiranja računovodskih izkazov

Spoznavanje in preverjanje izvajanja kontrolnih postopkov

Ocena tveganja pri kontroliranju

Ocena revizijskega tveganja

Revidiranje računovodskih izkazov

- Revizorji moramo v zadostni meri spoznati delovanje organizacije, da lahko ocenimo, kje so ključna področja, kjer lahko prihaja do pomembnih napak oziroma prevar
- Prevara = namensko narejena napaka

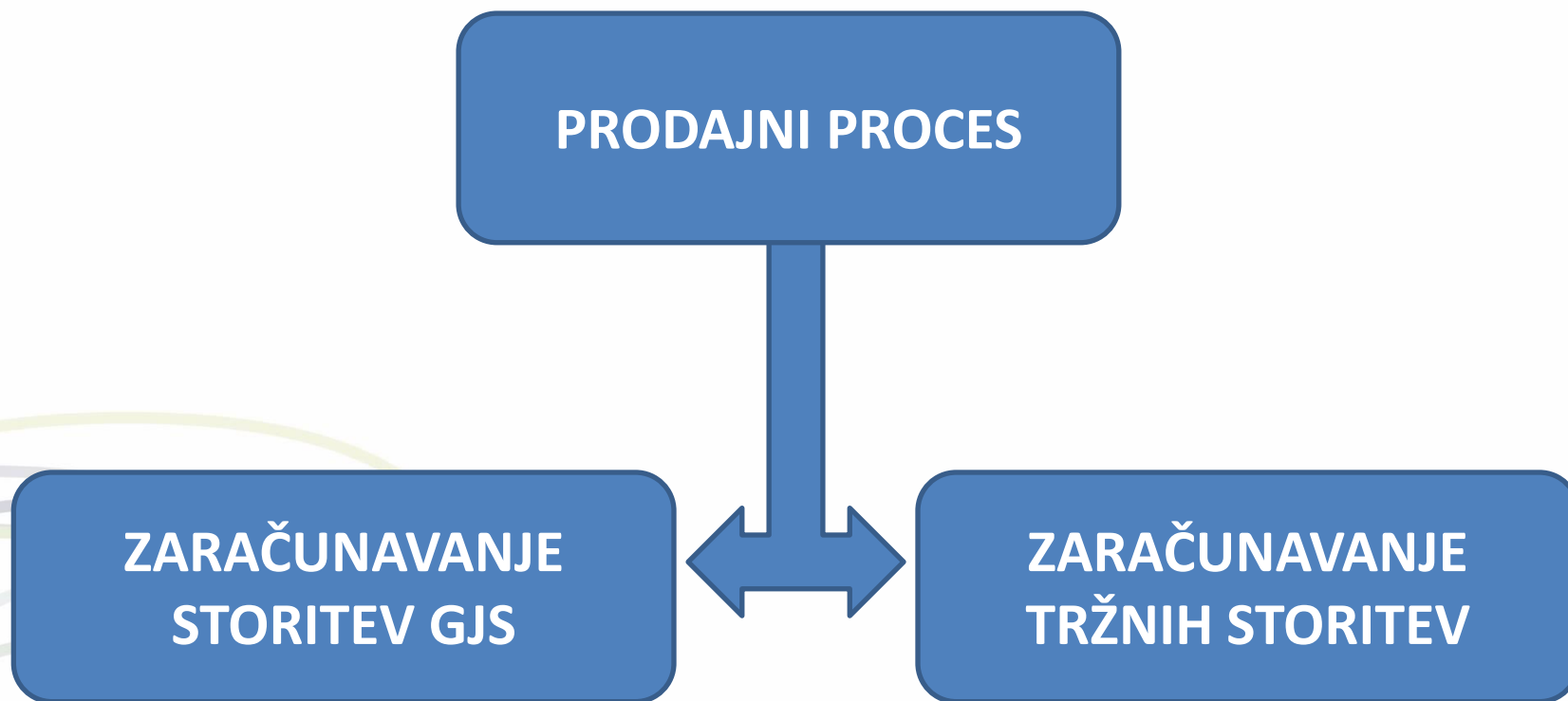
Trikotnik prevar

**Zaznana
priložnost
(odsotnost
notranjih
kontrol)**

**Pritisk/spodbuda
(finančne težave
posameznika,
pritiski, ipd.)**

**Etične lastnosti
posameznika
(Upravičevanje,
sprejemljivost
izvedbe prevare)**

Notranje kontrole v prodajnem prodajnem procesu

ZARAČUNAVANJE STORITEV GJS

- Če se posameznemu uporabniku zaračuna več kot bi se smelo:
  - Uporabnik bi napako praviloma sam ugotovil (reklamacija)
  - Nizko tveganje za pomembne napake
- Če se posameznemu uporabniku zaračunajo storitve v nižjem znesku kot bi se morale:
  - Uporabnik napake praviloma ne bo javil
  - Strošek izvajanja GJS takega uporabnika bo bremenil vse ostale uporabnike
  - Namensko nezaračunavanje storitev določenim uporabnikom
-> tveganje prevare

ZARAČUNAVANJE STORITEV GJS

- Notranje kontrole morajo zagotavljati, da se:
  - storitve zaračunavajo vsem uporabnikom
  - vsakemu uporabniku zaračunajo vse storitve
  - vsaka izmed storitev zaračuna v ustrezni vrednosti

ZARAČUNAVANJE STORITEV GJS

- Vključenost vseh uporabnikov v obračun:
  - Zagotavljanje, da so v OKS “odprta” vsa odjemna mesta
  - Uparjanje podatkov med GIS in OKS
  - Izvajanje popisa odjemnih mest po posameznih področjih
  - Obstoj primernih kontrol v postopku odpiranja in ukinjanja odjemnih mest

ZARAČUNAVANJE STORITEV GJS

- Vsakemu uporabniku se zaračuna vse opravljene storitve:
  - Notranje kontrole v postopku odpiranja OM
  - Notranje kontrole v postopku sprememb podatkov
  - Izvajanje popisa odjemnih mest po posameznih področjih
    - Iskanje nelogičnih kombinacij zaračunanih storitev

ZARAČUNAVANJE STORITEV GJS

- Vsakemu uporabniku se opravljene storitve zaračuna v ustreznem znesku
- Pravilne cene:
  - Spremembe niso pogoste
  - Obračun se opravlja za posamezne skupine uporabnikov
  - Uporaba napačne cene bi pomenila napačen obračun za celotno skupino
  - Tveganje za napako je nizko

ZARAČUNAVANJE STORITEV GJS

- Pravilne količine:
  - Notranje kontrole v postopku vnosa stanj vodomero
  - Notranje kontrole v postopku menjav vodomero
  - Zagotavljanje točnosti podatkov o volumnu zabojnika oziroma številu oseb

ZARAČUNAVANJE TRŽNIH STORITEV

- Notranje kontrole morajo zagotavljati:
  - da se opravljene storitve zaračunajo vsem strankam
  - da se vsaki stranki zaračunajo vse opravljene storitve
  - da se vse opravljene storitve zaračunajo po dogovorjenih cenah
- Spremljanje vseh opravljenih storitev preko elektronsko vodenih delovnih nalogov
- Ustrezno urejena administracija cenikov

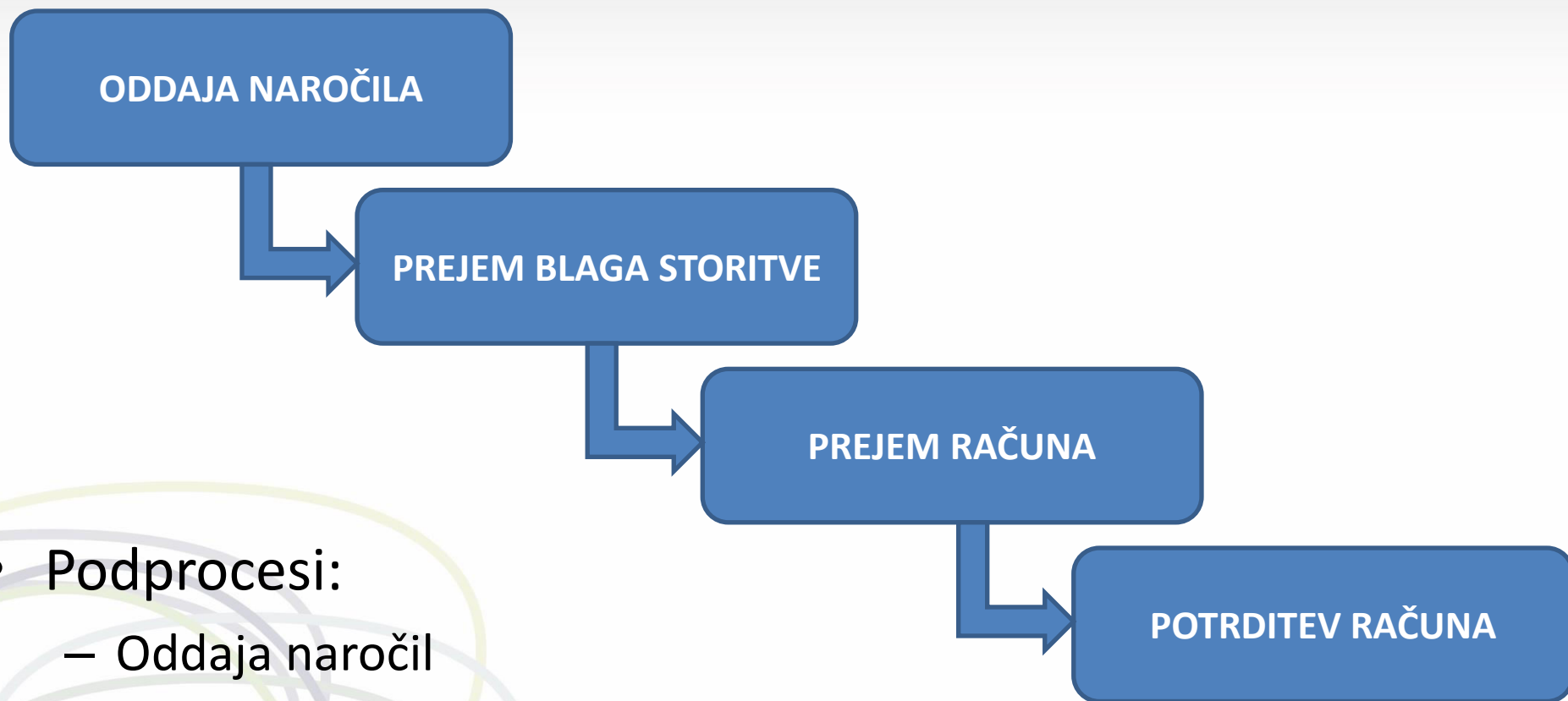
ZARAČUNAVANJE TRŽNIH STORITEV

- Delovni nalogi:
  - Nezaračunljivi
  - Zaračunljivi na podlagi ponudbe
  - Zaračunljivi na podlagi podatka o porabljenem materialu, delu, storitvah
- Ceniki:
  - Izvajanje administracija cenikov mora biti ločeno od izstavljanja računov

ZARAČUNAVANJE TRŽNIH STORITEV

- Delo zaposlenih, ki izstavljajo račune bi moralo biti omejeno na izvajanje kontrol:
  - Kontrola nezaključenih delovnih nalogov
  - Kontrola popolnosti izstavljenih računov
  - Logične kontrole

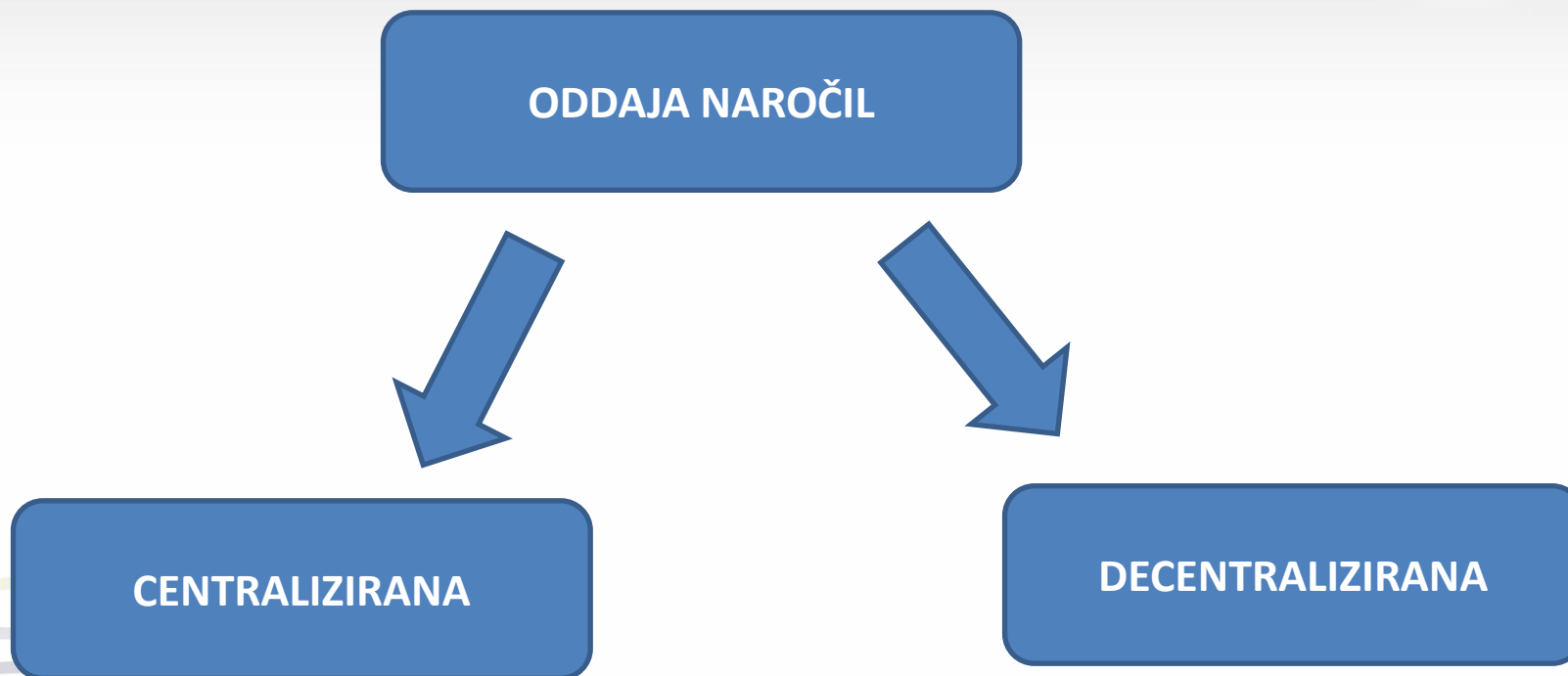
NABAVNI PROCES

- Podproces:

- Oddaja naročil
- Skladiščno in materialno poslovanje
- Potrjevanje (likvidacija) računov

NABAVNI PROCES

SKLADIŠČNO IN MATERIALNO POSLOVANJE

- Cilji notranjih kontrol:
  - Zagotavljati ažurne in točne podatke o stanju zalog
  - Zagotavljati, da se porablja samo material, ki je potreben za izvajanje storitev

SKLADIŠČNO IN MATERIALNO POSLOVANJE

- Ključno je ustrezno načrtovanje izvajanja storitev
- Bolj kot so opravila načrtovana, manjše so izgube časa zaradi neefektive (čakanja na material, čas na poti, ipd.)
- Pomen ustrezne cenovne politike
  - Prehod iz “gašenja požarov” na sistematično vzdrževanje infrastrukture

POTRJEVANJE RAČUNOV

- Cilji notranjih kontrol:
  - v plačilo se oddajo samo računi za prejeta blago/opravljene storitve
  - zaračunane v ustrezni količini in po dogovorjeni ceni
- V večini primerov -> elektronsko potrjevanje računov
- Obstoj različnih načinov potrjevanja računov povečuje tveganje za napake/zlorabe

IZVAJANJE PLAČIL

- Cilji notranjih kontrol:
  - Zagotavljanje, da se izvedejo samo odobrena plačila
- Ključna kontrola:
  - ustrezna delitev opravil med zaposlene
- Problem manjših družb

OBRAČUN PLAČ

- Cilji notranjih kontrol:
  - Vsak izmed zaposlenih dobi plačo v skladu z veljavno pogodbo o zaposlitvi
  - Za dejansko opravljeno delo
  - Za ustrezno odobrene zneske
- Evidence opravljenega dela in evidence prisotnosti na delu
- Ločevanje kadrovske funkcije od izvajanja obračuna plač
- Problem manjših družb

ZAKLJUČEK

- Poslovanje izvajalcev GJS se v času spreminja
  - Spremembe v okolju podjetja
  - Spremembe v samem načinu izvajanja dejavnosti
- Poslovni procesi se morajo pravočasno prilagajati tem spremembam
- Družbe morajo imate vzpostavljene postopke obvladovanja tveganj
- V okviru teh postopkov je potrebno ocenjevati tudi delovanje notranjih kontrol

ZAKLJUČEK

- Vzpostavitev sistemov obvladovanja tveganj je naloga posloводства
- Brez učinkovitih notranjih kontrol obstaja tveganje, da bodo realizirani cilji doseženi z več sredstvi, kot bi bilo potrebno

KONTAKTNI PODATKI

BM VERITAS REVIZIJA d.o.o.

Dunajska cesta 106

1000 Ljubljana

mag. Matej Loncner, univ. dipl. ekon.

pooblaščen revizor

preizkušeni notranji revizor

državni notranji revizor

+386 (0)51 355 998

matej.loncner@bm-veritas.si

www.bm-veritas.si